

סולת לפר כדון לחם הפנים כ"ד עשרונים מ"ד סאין, אומם
ה"ג מוכ"ר אלעזר משה הורצין אב"ד צפינסק אמר שייתכן
צמטמם שלכל הג' היתה האופה, כי חלקה לוי היה וכל
תצורתיו הוא מעשר ראשון, ובציאה חנה עמה אופה
להפריש תרומת מעשר לכהנים ששילח, וע' עשרונים לג'
פרים, ג' עשרונים לפר כדון מנחת נסכים.

(יסוד אוהל מועד דף מ"ט).

יא

רות ב' י"ב. ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה מעם
ה' חלקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו, ואיתא
במדרש פ"ב אמר ר' חסא אשר באת לחסות תחת כנפיו,
והנה המדרש הזה הוא מן המדרשים קשי הכונה מאד דמה
חידש לן ר' חסא יותר ממקרא גופו, וכבר דיברו זה
המפרשים איש איש לפי דרכו, ואמר הרב הגאון המפורסם
מוכ"ר אלעזר משה הלוי איש הורצין ז"ל אב"ד דק"ק פינסק
כן, דהנה בתחילה לריכין להצין במקרא גופיה הכפל לשון
של ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה, דלכאורה הוא הכל
ענין אחד ול"ל למיכתב תרומתו, אך צאמת הוא שני דברים,
והענין כן הוא דפסוק הקודם יש שני ענינים, א', הוגד
לי כל אשר עשית עם חמותך אחרי מות אישך, וכו' ענין אחד
שהיתה משרתת את נעמי ונעמי ישבה במקומה וזאת היתה
בגיוותה כמו שדרשו במדרש שאילו חמול שלשום לא היית
ופי' המהות כהונה לפי שעד היום לא נתחדשה הכלכה
של עמוני ולא עמונית, וענין ב' הוא ותעזבי חזק ואמך
וגוי ותלכי אל עם אשר לא ידעת חמול שלשום, וזהו הכפל
של הוגד הוגד לי על שני ענינים הללו, ואיתא צמס' קידושין
ל"א ח' גדול במלואו ועושה יותר ממי שאינו מלואו ועושה,
לאת על ענין ח' אשר עשה בגיוותה אמר ישלם ה' פעלך
ולא אמר שלמה משום דעדיין לא היתה מלואו ולא היה
שכרה משלם כמלואו ועושה, אבל על הענין ב' אשר גייר
את עממה ונעשית מלואו ועושה אמר ותהי משכורתך שלמה
כ"ל, וזאת היא ג"כ כוונת המדרש דרובא לתרץ הכפל לשון
צקרא שאמר ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה מעם ה',
אמר ר' חסא אשר באת לחסות תחת כנפיו, כוונתו דמפני
מה משכורתך שלמה על אשר באת לחסות תחת כנפיו דוחה
משכורתך שלמה מדוצק עם אשר באת לחסות תחת כנפיו
כ"ל ולא כדנראה דאשר באת וגוי קאי על כל המקרא.

(ספר קהלת יצחק על התורה להר"ר יצחק ב"ר ביסל,
וילנא תר"ס, פ' נשא, והובא בחלק ראשון בהגהות
ליבמות מ"ח ב').

סימן קלח

**חומר הבטחת האדם לאחרים בפמיכות דעתו ע"י דבר
הגהות בדיבור או במעשה**

בדרשתי למשאלות מדפיסי ווילנא לגדור גדר בעד המשיגים
גבולם ומציאים ספרי הש"ס מח"ל אשר לא
ע"פ חוקי המלוכה, ובסיבתם ישיבו יד גם הבאים צחתם
מכבר אתם, ומחללים צרית הצטחחם, וצשלם חלה נגשו
למשפט, באיסור השגת גבול וצחוקק משפט דת המלך וצחוקק
קיום דבר אשר כל איש צטב צשפתיו וצידו מלא צבואו
צחתם וצתחייב לקבל כל כך צלחתו, צשלוס מחירו הקצוב
צראשונה.

והנה לא אוכל תת מענה על השתים הראשונות, יען העדר
ידעיה צתחילה מכל פרטי המעשה מראשית הענין
עד כה ומלצ הדברים עתה, והוכן דעת הממשלה, ולכל חלה
לריך חקירה רבה צטורה עולם, ואך לעמל ריק אחשבו, כי
לא עלי ישענו כל צעלי הריב לאמר חרץ משפטנו וכדצרך

קערות כסף שמים עשרה, מזרקי כסף שנים עשר, כפות זהב
שמים עשרה מלאות קטרת, ול"צ מ"ש דמלח קטרת הכפות
הזכיר כאן, ודבקערות וצמזרקות היו מלאות סולת למנחה
לא הזכיר, וצנראה דהנה צשמתחיל למנות ככללם כתיב זאת
חנות המנחה ציום המשח אותו, מאת נשיאי ישראל קערות
כסף שמים עשרה וגוי [משמע שהציוו כולם את הקערות
וצמזרקות וצכפות כולם ציום הראשון] ורק דצקריצו כל
אחד ואחד ציומו, ולפי"ז חס היו מציאין צאותו ציום מלאות
סולת היו נפסלים צלניה עד ציום שהקריצו, ולזה לא הציוו
צאותו ציום הסולת למנחה, אבל הקערות הלא חין נפסלת
צלניה (צשועות י"א ח' א'), ויכלו להציוו צבר ציום המשח,
ולכן כתיב כאן צהאי קרא דהיו מלאות קטרת, אבל מנחה
דלא הציוו חז לא כתיבא, צשס"ר אלעזר משה מפנינסק.

(חדושי רבינו הגר"י סאלאוויציק על התורה, מפי
השמועה, וע' בס' משך חכמה שכתב ג"כ כך).

ח

פנחס כ"ח ל"א. תמימים יהיו לכם ונסכים. צחג
הצשועות כתיב תמימים יהיו לכם ונסכים אבל
צכל המועדות כתיב גצי קרצות צעלמם תמימים ולא צמתין
הכתוב עד אחר המנחה לכתוב צתמימות חלל הנסכים, ומה
נעמה צזה דרשת חז"ל שהציוו רש"י ז"ל כאן שאך הנסכים
יהיו תמימים שהיין שהעלה קמחין פסול וצוא צמנחות פ"ז
ח', וע"כ צתצב תורה דבר זה גצי צשועות שאז מתחיל היין
להצקלקל צמתת צחמה, כדחתן צצ"צ ל"ח ח' יין מצושם חני
מוכר לך חייב להעמיד לו עד העלרת, ופי' רצ"ס דיון
מצושם היינו שיתקיים ומאז ואילך צחוס מקלקל חפילו
המצושם, וצזכירה תורה להצגיה שיהיה היין עוב ולא צעל
מוס. מפי הרב"ג ר' אלעזר משה הורצין מפנינסק.

(ספר יסוד אוהל מועד דף כ"ח).

ט

מסעי ל"ד י"ז. חלה שמות האנשים וגוי עד סוף הפרשה.
צפרשה זאת יש שני דיוקים אשר לא רחיתי צמפרשי
התורה אשר יעירו עליהם: א) סדר הצצטים צפרשה זו לא
כסדר תולדותיהם ולא כסדר חנייתם, צ) צשלש הראשונים
כתוב שם הנשיא ולא נאמר מלת נשיא, וצששה הנותרים
נאמר נשיא, צכל אחד, ולצאר כל זאת אמר: צנדרים מ"ח ח'
חיתא רבי יהודה אומר חין חנשי הגליל לריכין לכתוב צכבר
כתוב צצותיהן על ידיהן, וצגמי אמרו על זה חניא רבי
יהודה אמר חנשי גליל קנענין היו, היו נודרים הנאה זה מזה,
עמדו צצותיהן וכתבו חלקיהן לנשיא, ונהה צארץ ישראל היו
שלשה חרות, יהודה עבר הירדן והגליל, וצפרשה זו לא
נאמרו רק יהודה וגליל כמצואר צפסוק י"ג, וצרוחא צספר
יכושע צחלוקת צארץ יראה כי צארץ יהודה לקחו חלק
שלשת הצצטים חלה: יהודה, צמעון וצנימין, וצנשחרים
היו צארץ הגליל, על כן סידר הכתוב את שלשת הצצטים
חלה צראשונה שהם צארץ יהודה ולא נאמר צהם נשיא,
והנשחרים שהם צארץ הגליל נאמר צהם צכל אחד ואחד
נשיא, כי כל חדמת הצצט היתה כתובה לנשיא.

(מכת"י, והובא ג"כ בספר יסוד אוהל מועד דף כ"ח).

י

שמואל א' א' כ"ד. ותעלה עמה כאשר גמלתו צפרים
שלשה ואופה אחת קמח וגוי, רש"י ז"ל פירש
שאופה לכל פר הציוה שהאופה ג' סאין להוציא ג' עשרונים

(*) היינו לפירש"י שם דאפי' משקדשה בכלי ליקרב אינה מיפסלא
בלינה מן התורה, אבל חוס' שם כתבו דלאחר קידוש כף אפשר
דמיפסלא מה"ת ע"ש.

כי כל אשר ימלא ידו לקחת ספרי קודש הלא לצב חומן נז, סמכו גם הסמיכו את אחיהם היהודים, ויכלו הכסף המורס מכל הכותב ידו להי' בהדפסת הכרכים הראשונים, ועתה כי תפריעו אותם ממעשיכם חלילה, והיו גם המה גוזלי הכדים החפלים בכלי מלא ושלם, הישמע או היראה חמם כזה וגזל הכדים הגזלים לאין ערוך, המזאת תלא לנו תורה, הממכרת פתנים לוף דבש נעטום, ומתחזות עקלקלות אל יושר נגיט, ואנה נוליד חרפת עם הי' ותורוהו לעינו העמים, וגם פריי בני עמנו החותרים להפיל חומות בני ניון כי יענו לאמור הנכ בעם הזה חוקי הי' יפרו, גדרי המלך יפרו, תורה האדם לא ישמור, והאמונה אברה מהם ובמה איפוא נגדרו, כאלה וכאלה קול ענות יישמע במצואות המעונפות אשר דרכם ככל להטיל מוס בקדשי שמים, ולהבאים צהטא יחידים שמן חורת שם ישראל כולו, צהט סמוך לצבי צרועי ישראל הנאמנים גודרי גדרותם כי ילילו שם ישראל מהיותו לשמנה חייו, כן המדפיסים חלילה להם לשנות מולא שפתם אשר נדרו נהי ועמו, כן צעוצ פאר הספרים כן צהקל משאת הכסף, וכי יעלה על לב מי ומי מהחומים נגד זכות המדפיסים, הלא יש שופטים בישראל יגיטו דבריו לפני ציד השוצ מישראל, וכמה אחר דרשם מענה מהמדפיסים ואחרי עמדם על האמת ישפטו עפ"י התורה, אך לא תהי עדתנו כעיר פרוצה לא חומה, והי' חומה לעמו, וכבודם יינשא לשם ולתהלה, ולדקת ואמונת רבותינו צעלי התלמוד יעמד לנו באחזנו מעשיכם צידנו באמת ויושר לצב לא צמעשה און והרמית, או אז נקוב כי יגלו לעינינו תעלומות דבריהם הנאמרים צאמת.

סימן קלט

בדברי בעל קהלות יעקב שהופיה מסופה ט"ז ב' דצריך לשחוט חזירידין

אשר דרש מאתי דצרי הקב"י (חיו"ד סי' צ') שכתב דלאמוראי דפליגי אר"פ צפ"צ דחולין (כ"ט א') ל"א ורידין אפילו בקדשים, והקשה מעב"ת ע"ז מצרייתא שם דאמרו לו וכו', וודאי דלפ"ד ל"א דלדצרי דר"י נאמר, ואע"ג דרש"י לא פירש כן, היינו דלר"פ דמודי לי' בקדשים הי"ב דמודו לי' בחולין צעוף שזולכו באחד כיון שלא ילא כל דמו, אצל לאינד אמוראי דס"ל דבקדשים ל"א שזולא כל הדם ע"י הסימנין, הי"ב צעוף דחולין ל"א, אך עיקר הדיחוי של הגרד"ל ז"ל לא אצין דמה ענין לפורי מלורע לקדשים דצכו צפיין כל הדם דווקא מקרא משא"כ צלפורי מלורע, אך לדעתו לאו ראיח משם מעטמא אחרינא, דהתם הי"ב אס לא יוכל למכר כ"כ שלא ילא דם השחיטה לחוך המים, עכ"פ יוכל להזכר צדס הוורידין, שיאחזם צידו שלמים או חתוכין שכן רכין ויוכל לדוחקן שלא יולא הדם.

סימן קמ

דין משאל"ם ביבמה, ביאור שיטת רש"י במעביר חפץ דרך עליו (שבת ח' ב') ואם יש דין שביתת בהמתו בדגים

שוצאי מנחה וטו"ב מרחשון חיי שלום וכל טוב לנחמיה לפ"ק,

ישפות הי' שלום לדידך נפשי עוז הוא גיהו הרה"ג המפורסם לפאר ותהלה וירא הי' מרבים כש"ת מוה"ר בחמ"י ב"י ישבע ברכה וכ"ט סלה.

בשבוע העבר הגיעני כת"י העבורה כי נא הייתי צביתי איזה משך זמן, ושמחתי בפלפולו הכיבי, אך נדינא

נעשה, חולם אל החתומים אשא לצבי, אל נא תרעו, לא תפצרו החוקים שחקקתם מאז כל יש לאל ידכם להקימם, לו יהי שאין צדק רק משום חוסר אמונה, גם זה לא נקלה הוא, כבר אחז"ל לא תרבה ירושלים אלא משום שפסקו חנשי אמונה, ורק צמילי דעלמא, ראו נא בתשובה מהר"מ מיין ז"ל סי' ע"ז וסי' ק"א איך היו נוהגים גדולי הדור צמשה דיבורו לצד, ולא חששו להלצנת פנים החמור, ומזין שמה כי כן הוא חוצב על כל צ"ד בכל זמן (אך אין צידנו להעמיד משפטי החורב על חלם) להודיע לכל שאין האיש ההוא צכלל שארית ישראל וכו' למען יתרו מדרכיו, ולצלי לנפוע ממנו על הכלל חייו לצלתי הותיר שארית רח"ל.

והנה כל אשר פנינו לו יחזה צרור צתורה וציזאים וכתובים וצדצרי חז"ל צמקומות אין מספר עולם החיוב צדצר שמצטיא איש לרעבו ומסמיכו צרור ע"ז צאזח דצר הנבוג. הגידו נא איח מקור העונש חקיעת כף החמור שזוח יחזקאל הכציא ככוכיב, והנה נתן יד לא ימלע, והחמירו צב כל הפוסקים כצצועה, וקלחם יוחר מצצועה, האם היא מלוח מחודשה הלא אין ציזא רשאי לחדש דצר, ועוד יקשה למח יחמיר הכציא כ"כ צצועה הלא אין עונשין אלא א"כ מחזירין, ומה היא הכריתת צרית המוצרת צמקומות אין מספר, ונהגב גם לפני מתן תורה והיא איננה ממלות בני נח, ולא עוד אלא שכל משפטי תוכ"ק אפילו החמורות שצחמורות לא נחאששו יסודותיהן בישראל כי אס צעצרט צצרות ומה תועיל הכריתות צרית צאין תורה, וא"כ הדצר תלוי צעמנו, ומה יתנו ומה יוסיפו צחרי העגל צירמ"י נ"ע יוחר על מלות הי', הלא צהכרת יודע כל משכיל כי ענין הכאמנה וצצעה הוא חותם טצעה צורא עולמו לעצדותו וצלעד לא תכון שום מלוח לאזכרה, לכן לא הצוא צמספר המלות לבני נח ולישראל כמו מלות אמונה השי"ת ותורתו (דכיינו משום שקיצלו עליכם צסיני מחדש כמ"ש הרמב"ן ז"ל צהשגותיו לסי' המלות לא תעשה הי' שרק מפני הקצנה מחדש ראו נמנותה, וצו אין שייך לקבלה מחדש, כיון שצלה ל"ש קבלה ואין מולחין את המלח ולא חורשין חלם צחוך חלם, ואס שנתחדשו דברים צענין השצעות הלא נמנו כולן צמקומותיהם) וחידוש מלות הנדרים ושצעות היא רק צעצר, או לעתיד צדצרים אשר אין חפץ צס להי' וללגשים כמו אוכל ולא אוכל דצר המותר, אזרוק צרור לים ולא אזרוק, אצל הצעתה האדם לעשות רלון אחרים כל שהסמיכוה צקיום דצר הנבוג צדיצור או צמעשה, הוא חיוב קדום מיום צרור אדם צארץ (עי' סנהדרין ל"ח צ' ובמ"ר סוף פרשת ויקרא) לכן נשצנין אפי' לקיים המלות אע"ג דאמעטו ממלקות וקרצן דשצעה, ולמה לא תהי כמו נשצע לעצור דהויא שצעה שזא, כיון דלא חיילא כלל והוקשה קיום לציעול צקרא להרע או להטיב, אלא וודאי דהויא צכלל חיוב שצעה הקדומה, ולולי כי ירחתי לחדש דצר הוי"א דגס מ"ש צשצעות ל"ו הי' לאו לאו כן כן שצעה, הוא ג"כ מעין זה רק צדצר שצינו לצין אחרים, שגס צפ"א חייב מלד כן שכן נדק (לדעת קלח פוסקים) אך אחר מתן תורה נחוסף חיוב קרצן צמידו דחיילא עליהו שצעות התורה, וביא היא שורש כל נדר ושצעה לקיים דצר, וממנה למח לנו חיוב קיום דינא דמלכותא ותוקף כח המנהג צד"מ שצוקר הלה צכ"מ ושצצוד חיוב הגוף אפילו על דצר שלא חל קנין וחזיון דצרי הקכל צלא קנין, ושצצוד השותפין וצעלי אומניות צדגמרי ומקני אהדדי ומשעצדי נפשייהו אין ספורות צצצלי וירושנמי וככ"פ לענינים כאלה, דכל היכי דגמרי ומקני הוי חיוב גמור. **וזאת** היא תורת האדם צכל תהלוכותיו צחצל. והנה צענין הלא אשר אוחנו עסוקים צו, הי' הצעה והסכמה וצצצוד הגוף יוחר מזה, ועליכם תמכו המדפיסים יסודותם